

دوو روانگه

ئوهيکه له خوارهوه دهیخویننه وه بابه تیکی هاوړی مینه حیسامی یه له وهلام به راده برینیکي هاوړی ئیبراهیمی عه لیزاده دا له گه ل رادیوی هه مبه ستهگی له شاری ستوکه وولم له ولاتی سوئید له گه ل دهقی ته وای وهرگيردراوی پرسیار و وهلامه که له زمانی فارسیه وه.

رادیو هه مبه ستهگی ده پرسی: ناکوکییه کانی ناو حیزبی کومونیسست و کومه له عه له نی بونه ته وه و هه ندیک له سه ر دريژهی چالاکی به ناوی کومه له ته نکید ده کهن، بۆچی؟ ئیوهش له سه ر چالاکی حیزبی کومونیسستی ئیران و کومه له وه ک ریکخراوی کوردستانی ئه م حیزبه پیداکری ده کهن، هوکاره کی چیه؟

ئیبراهیم عه لیزاده: ئه م باسه له ناو ئیمه دا پيشینه یه کی دوور و دريژتری هه یه. جیابونه وه یه که چه ند سال له مه وپیش پیک هاتنی "ریکخراوی شوپشگيری زه حمه تکيشانی کوردستانی" لیکه وته وه، له راستیدا ریک هه ر به شوین ئه م ئا مانجه وه بوو. ئه و کات ئه م به شه له هاوړیانی ئیمه که ئه م جیهه ته یان بوو هه ر کامه و به هوکاریک نه که وتنه گه ل ئه م ره وته، له ناو ریزه کانی حیزبی کومونیسست و کومه له دا مانه وه و هه و لیا ندا هه رله چوار چیوهی ره وتی ئیمه دا به شوین بۆچوونه که ی خو یاندا بچن. هه لبه ت له ما وهی ئه و چه ند ساله دا شتیکی ئه وتویان سه باره ت به و نه خشه یه کی که به شوینیه وه ن باس نه کردو وه. من لام وایه ئه م روانگه یه له ریک و پیک ترین شکلی خویدا پیشتر تاقی کرا وه ته وه و من هیوادارم ئه م هاوړیانه مان تا ئه و جیگه یه ی په یوه ندی به ناوهرۆکی سیاسی پاؤژه که یانه وه هه یه به ورد بیینی، سه راحه ت، رۆشنی و شه فافییه تیکی هه رچی زۆرتره وه باسی بکه ن و تا ئه و جیگه یه ش که به شکل و قه واره که ی ده گه رپته وه، له ئه زمونی جیابونه وهی پیشوو وه ئه و چاره نووسه ی که دوو چاری بوو دهرس وهریگرن و خو یان زۆرتسر له گه ل ره وتی سیاسی و به رنامه یی و ئیدئولوژیکی کومه له و حیزبی کومونیسستی ئیران دا ریک بخن.

به لام سه باره ت به خو مان وه ک حیزبی کومونیسستی ئیران و کومه له، ئه و شته ی که ئیمه به شوینیه وه ین له باری شکلی ریکخراوه ییه وه هه ر ئه و حه ره که ته یه که کومه له هه ر له سه ره تا وه له سه ری دامه زرا وه. واته جه ریا نیکی سیاسی که ولاتی ئیرانی وه ک چوار چیوهی چالاکییه کانی خو ی دیاری کردو وه. ئه و ریکخراوه یه به هو ی هه لومه رچیک که به تایبه ت له دوا ی ئه و زه ربانه ی که له سالی 1352 دا ویی که وت و دواتر به شوین شوپشی سالی 1357 ی ئیران و شکلگرتنی بزوتنه وهی کوردستان دا، ئه وله وییه تگه لیکی کوردستانی دیتته به رنامه ی کاریه وه که چالاکانه بو به ئه نجام گه یان دنیان تی ده کو شیت. له م رو وه وه له باری شکلی سازمانی و چوار چیوهی

ههلسورانیه وه، پیکهینانی حیزبی کۆمونیستی ئییران هه میسه یه کیك بووه له ئامانجه سه ره کییه کانی ئەم جهریانه و له باری ناوه روکی چالاکیشمانه وه ئیمه خوازیاری شوپشیکی کریکارین که ریگا خوش بکات بۆ بهرنامه کی سۆسیالیستی. کۆمونیزم ئارمانی نیهایي ئیمه یه و هه ر ئه مه ش ده قیقهن ئه و شکله له کاری له ئیمه ی ده ویت که له سه ره وه ئامازم پیدای.

وه لāmیک بوهاورئ ئیبراهیم عه لیزاده

مینه حسامی

2007.12.28

له گوڤاری پيشپرهو ژماره 240 - 239 ریکه وتی دیسامبری 2007 دهقی وتووێژیکی هاورئ ئیبراهیم عه لیزاده له گه ل رادیو "هه مبهسته گی" که رادیویه کی مه حه للی شاری سنوکهو لمه بلاوکرا وه ته وه. له و وتووێژهدا هاورئ ئیبراهیم له وه لām به پرسیا ری ناکوکیه کانی ناو حیزبی کۆمونیست وکو مه له، له سه ر ئیمه دا وه و به بی ئه وه ی ئیشاره به وه بکا ناکوکیه که له سه رچی یه؟ به شیوه ی تایبه تی خو ی ئیمه به "ریکخراوی شوپشگی ری زه حمه تکیشانی کوردستانی ئییران" وه هه لده په سی ری بۆ نه وه ی به م جو ره، یرو با وه ری کی تر و جیا واز له بهر ژه وه ند و با وه ری خو مانمان بخاته پال.

هاورئ ئیبراهیم له وه لām به م پرسیا ره "ناکوکیه کانی ناو حیزبی کۆمونیست وکو مه له عه له نی بو ته وه وه هه ندیک له سه ر درێژهی چالاکی به ناو کو مه له ته نکید ده کهن، ئیوه ش له سه ر چالاکی حیزبی کۆمونیستی ئییران و کو مه له وه ک ری کخراوی کوردستانی ئەم حیزبه پیداکری ده کهن، هوکاره کی چیه؟" ده لی:

"... ئه و یاسه له ناو ئیمه دا پيشینه یه کی دوور و درێژی هه یه. جیا بوونه وه یه ک که چه ند سا ل له مه و پيش پیکه اتنی ری کخراوی شوپشگی ری زه حمه تکیشانی لیکه وته وه، له راستیدا ریک هه ر به شوین ئەم ئامانجه وه بوو. ئه و کات ئەم به شه له هاورپییانی ئیمه که ئەم جیهه ته یان بوو هه ر کامه و به هوکاریک نه که وتنه گه ل ئه و ره وته، له ناو ریزه کانی حیزبی کۆمونیست وکو مه له دا مانه وه وه ولیاندا هه ر له چوار چیوه ی ره وتی ئیمه دا به شوین بۆ چوونه که ی خو یاندا بچن ..."

هاورئ ئیبراهیم بۆ نه وه ی سناریو که ی با شتر پرا زینیت ته وه و راستیه کان له کو مه لانی به شمه ی نه ت و چه وساو هی کوردستان و ئییرانی ش بشاریت ته وه، ته نانه ت زه حمه تی ئه وه به خو ی نادا له چه ند پارا گرافدا بلئ ئەم با سه به و

پيشينه دورودريژوه له سهر چييه؟ ته نانه ت خاليكيش سهبارت به وهی ئيمه دهلين چي و تا ئيستا چيمان نووسيوه، وه بوخوي بهرانبهر به هلويسي ئيمه چي كردوه و چي نووسيوه، باس ناكا. بهلام پهنا دهباته بهر ئه م شاخ و ئه و شاخ كردن و حوكم دان. ئه و جوړه حوكم سادر كردنانه بهر له ههر شتيك ئهركي راگرتني كهساني دور و بهر دهگيري و بو ئه وهيه كهش و ههواي بابي مهيلي خوي له دژي ئيمه هه لخريني.

ههلبهت هاوړي ئيبراهيم له رابردودا و ئيستاشي له گه لدا بيت، بو هاندان و بهريزكردن وه لخراندني دور و بهر له دژي نهياراني، هه ميشه زورترين مايه ي له خوي داناوه و زور كارامه له و بواره دا ههنگاوي هه لگرتوه. به مجوردهش هه م به روا له ت خوي له كي شهكان دور راگرتوه و هه م كه مترين به شي ره خه شي بهر كه وتوه. دياره تا ئيستاش ئه وه ئاسانترين و كه م دهردي سهرترين ريگه بوه بويان.

به هه ر حال عه بدوللا موهته دي و هاوړي ياني له سهرده مي كو نگره ي 9 ي كو مه لدا، له م ته شكيلاته جيا بوونه وه. ئيستا زياتر له 7 سال له و جيا بوونه وه گوزه راوه و، جيا بوونه وه يه كي تري شيان تاقي كردوه ته وه. ئه وه ي سهر سوړ هينه ره ئه وه يه كه، هاوړي ئيبراهيم دواي ئه وه ي ئه وان ئينشعابيكي تري شيان كرد ئه و خو ش باوه رپيه دا يگرتوه و پيي وايه به هه لپه ساردني ئيمه به وانه وه ده تواني زه يني خه لك به لاړي دا به ري؟! به لام به هه بوني ئينترنييت و سايت و مالپه ري جوړا و جوړي ئينترنييتي، سه ره را ي هه ر كه ندو كو سپ ساز كردنيك، كو مه لاني خه لكي چه وساوه له ئيران و كوردستان قسه و باسه كاني ئيمه شيان بيستوه و فه رق و جيا وازيه كانيش ته شخيس ددهن.

هاوړي ئيبراهيم باش ده زاني كه له كاتي جيا بوونه وه ي ئه وان له سالي 2000 دا، ئيمه نه زه ر و هه لويسي سهر به خوي خو مانمان هه بوو، نه ك ئه و جوړه ي ئيستا هاوړي ئيبراهيم به مه به ستي چه واشه كاري ده يه وي به خه لكي سه لميني. هه ر وه ها حه تمه ن له بيريشي ماوه كه به دواي كو نگره ي 9 ي كو مه لدا له 3 ئه ندامي كو ميته ي ناوه نديي كو مه له، كه له و كاتدا، ئهركي شي كردنه وه ي ئينشعابه كيان بو دهره وه ي ولا ت پي سپي درا، دوو كه سيان هه ر له و هاوړي يانه بووين كه ئيستا به و زمانه له گه لمان ددوي. هاوړي ياني ناوه نديي كو مه له ساعد وه ته ندو وست و جه عفه ر ئه مين زاده هه ر ريك به شوين جيا بوونه وه كه دا، له و توويژيكي تير و ته سه ل له گه ل راديو كو مه لدا له سهر جه ر ياني ئينشعابي قسه يان كردوه و دواتر له گو قاري پيشپره و، ژماره 155 ريكه وتي نوكتو بري 2000 به چاپ گه يوه و كو مه لاني خه لكي كوردستانيش هه ر ئه و كات ليي ناگادار بوون.

ئيمه پيمان باش بوو هاوړي ئيبراهيم به ئيستدلاله وه قسه بكا، به لام ئه و پيي وايه خه لك فه راموشكارن و شتيان له بير ناميني، بويه له جياتي ته وزيجي جيا وازيه كان، رووي كردوه ته تو مه ت ليدان و ئيبيليسيكي دروست كردوه و به و مان مونته سه ب ده كا.

ناخو ټه ورفتاره ی ټه وکات و ټه و هلو یستهی ټیستاتان بو کومه لانی کریکار و زحمه تکیش چون ته وزیح ددهن؟

ده زانم هاوړی ټیبراهیم هر له پيش کونگره ی 9 ی حیزی کومونیسته وه و له شهش حهوت مانگی رابردودا زه ختی زوری له سهر بووه که بو راسته وخو له سهر ټیمه و روو به دهر وه هیچ نالی و ته نانهت وه کومیتنه ناوه ندی "خاموش" ناوی لی دبر ا. تو بلی ټه و تانه و ته شه رانه و فشاری دهور و بهر و هها کار ساز بووی، که ناوا به راحته ی راستییه کان که تمان دهکا و ناوه ژوویان نیشان ددها؟ هه موو ټیستدلالی هاوړی ټیبراهیم له ودها خولاسه ده بیته وه: چون ټه وانه ی سالی 2000 جیا بوونه وه، رایانگه یاند به ناوی "کومه لانه" وه دریزه به هه لسو پرانی سیاسیان ددهن و ټاکامی پروژه که شیان ټه وه یه که بینیمان، ټیمه ش که داوامان ټه وه یه فه عالیه تی هه موو ته شکیلاتی ټیستامان به ناوی کومه لانه وه بیته و ټیستدلالمان کردوه که ټه و ته شکیلاته ههر کومه لانه یه و ناویکی تریشمان بار کردوه و ټه و کاره به قازانجی کومه لانی کریکار و زحمه تکیش و داهاتووی کومه لانه ش ده زانین و له و بابه ته وه شتمان گوتوه و مه تله بمان نووسیوه و خه لک بیستوویانه و به وه ی و تووشمانه و هفادارین، ده یه وه ی ټه وه بقبلینی که ټمه هه مان شته و ټیمتخانی خو ی داوه و له ټیدامه یدا بو دوویات نه بوونه وه ی ټه و رووداوه، "رینوینیش" دهکا.

ټه و لیکنده وه ی هاوړی ټیبراهیم هه تا حه زکه ی پواله تیکی چه واشه کارانه ی هه یه. چون ټه و به باشی ده زانی که ټیمه به به رزه و هند و به سیاست له گه ل ټه وان ته و او هن جیا وازین. ناشکراشه که به و ده لیله په نای بردو ته بهر فورمول به ندی له و چه شنه و خو له قهره ی ناوه روکی هیچ به حسیکی شه فاهی یا که تبی ټیمه نادا.

ټیمه پروامان به به رزه و هند ی رزگاری به خشی کریکاران و خه لکی به شمه ی نه ت و چه وساوه بووه و ټیراده یه کی پته ومان هه یه بو دریزه پیدانی له هه موو هه لومه رجیکی سهخت و دژواردا و ژیبانی خه باتکارانه مان هه رچه شنه تو مهت و به رچه سبکی نارپه و او پووجه ل دهکاته وه. له و رابیته یدها ټیمه موحتاجی هیچ چه شنه و فادارییه کی سهتخی نین که ماوه یه کی زوره له حیزی کومونیسستی ټیراندا بوته باو.

هاوړی ټیبراهیم ته و او ی زانیاری خو ی گرتو ته کار بو ټه وه ی نه لی ټیمه، کهسانی حه ی وحازر، زیندوو و فه عال له ناو ته شکیلاتا، ده لیبین چی و له چ رهوشگه لیک ره خنه مان هه یه. چون و هها لیستیک، له خودی هاوړی ټیبراهیم، له سیاسته کانی و رهوشه ته شکیلاتی یه کانی یه وه دست پیده کا. ټه و، به رده وام پیی خوش بوه بچیته شه ری ټه و راحه وه تا سهرکه و تنه که ی مسوگه ریته. هاوړی ټیبراهیم ماوه یه که به رده وام ټه وه ی دوویات کردوه ته وه که بوچوونه کانی ټیمه وه کی هی چ که سانیکه وچ چاره نووسیک چاوه پروانمان دهکا.

ټه گه رباس له سهر ویکچوونی باسه کان بیته، شپوه ی سوخه پرانی و ټیستلاحتیک که له لایهن ټه وه وه به کارده بری، کوت و مت ټه و شتانه یه که حه واریه کانی کومونیسمی کریکاری به و روزگار ه دوپاتی ده که نه وه.

هرچه ند تاكوو ئیستا - سه ره پای هه ول و نه رمی نواندنی زور - هاوړی ئیبراهیم له و بواره دا قازانجیکی نه کردوه.

لانیکه می چاوه پروانییه که ده کری بتهی ئه وهیه که هاوړی ئیبراهیم سه میمانه به لایه نگرانی خوئی بلی که به راستی به ره وکوئیان دهبا؟ وه نه گهر نه و شه باهه تانه له گهل کومو نیسمی کریکاری که هه موان له سه ری ددهوین، زاهیری، که واته جیاوازییه نادیاره کان له کویدان و کهی خو دده نوینن؟

نایا هاوړی ئیبراهیم له و ماوه یه دا به وقه ناعه ته گه یوه که کو مه له ی پیش پیکه اتنی حیزی کو مو نیست، چه پ و سو سیالیست و کو مو نیست نه بوه؟ (هه ر نه و جوړه ی لق و شاخه و شان ه جوړاو جوړه کانی حیزی " کو مو نیستی کریکاری " ئیران پیی گه یون) نه گهر غه یری ئه وهیه، بو کارکردن به ناوی کو مه له دورت ده خاته وه له کو مو نیسم؟ به لام کارکردن به ناوی حیزی کو مو نیست، کو مو نیست بوونت ده پاریزی؟!

ئیمه لانیکه م به دوا ی سه ر هه لدانی شوړشی جه ماوه ری کو مه لانی خه لکی ئیراندا شاهیدی گه شه و په ره سه ندنی ره وتی چه پ و سو سیالیستی له کوردستان داین. ره وتیک که دور و نه قشی کو مه له تییدا بهر چاوه و بو هه موان روون و فاشکرایه و کهس نکوئی لی ناکا. به لام نزیک 25 ساله حیزی کو مو نیست پیکه اتوه و خه به ریک له نفووزی کو مه لایه تی نه و ته شکیلاته " سه راسه ری " له باقی شوینه کانی ئیران، له دستدا نی یه.

نفووز و ئیعتباری کو مه لایه تی کو مه له له کوردستان، ره وانی یه به پیگه ی حیزی کو مو نیستی ئیران بنووسری.

ئه وهی بوئیمه گرینگ و حیات ی بوه و هه یه، چاره نووسی کو مه له یه. نه ویش نه که به ته نیا له بهر ناوه که ی، به لکوو له بهر ری بازه که ی. به هوئی میژووی خه باتیکی ره و و عادلانه و بهرحه ق، به هوئی نه و هه موو تی کووشان وفیداکاری و سه داقه ت و کو لنده ری، که له پی ناو به ده سه یانی مافی کریکاران و خه لکی به شمه ینه ت و چه وساوه کراوه. به هوئی خه باتی شیلگیرانه له پی ناو نه مانی سته می نه ته وایه تی له سه ر خه لکی کوردستان و بو دیاری کردنی مافی چاره نووسی نه و خه لکه سته ملیکراوه به ره ئی نازادانه ی خو یان. به هوئی بردنه پیشی خه باتیکی ره و و بهرحه ق له دژی دابونه ری تی دواکه و توانه ی پی اومه زنی و خه باتی بیوچان بو نه مانی هه لا و اردنی جینسی و نه مانی هه ر چه شنه سته میک له سه ر ژنان. بو دابین کردنی نازادی و یه کسانی له هه موو بواریکی سیاسی و ئابوری و کو مه لایه تی و سه ره نجام بو پیک هیان و دامه زانندی کو مه لگایه کی سو سیالیستی. دیاره هه مووشمان له سه رجه می نه و خه بات و تی کووشانه دا به شدار و شه ریک بووین و کهس ناتوانی به ناوه ژوو نیشاندانی راستییه کان و به سو وړاندنی نووکی قه له میک خه لکی دیکه ی لی بیبه ری بکات. نه و ری بازه و کو مه لیک سوونه تی باش، بوه ته پی ناسه ی کو مه له و بو یه نه و ناوه ش بو هه موومان نازیز و خوشه ویسته. کو مه له به ره هم و ده سکه وتی ری بازی سیاسی - کو مه لایه تی ره وتیکی چه پ و شوړشگیر و سو سیالیسته له کو مه لگای کوردستان، که له پشتیوانی کو مه لانی خه لکی شار و گونده کان، به شیوه یه کی بهر چا و به ره مهنه بوه و هه ر له و ریگاشه وه نفووز و جی پی یه کی مه حکه می کو مه لایه تی بو مسوگه ر بووه. کو مه له ملکی شه خسی که سیکی یان گرو پیک ی تایبته نی یه. هه موومان هه ل سو وړاو و تی کووشه ری نه و ره وته بووین. هه ر زه مان سه ختی و ته نگ و چه له مه یه کیش بو کو مه له، وه ک نه و ره وته دیاریکراوه کو مه لایه تی یه که و ا ناماژم پیکرد هاتبیته پیش، له ریزی

پيشه وهى به رگرى له ئامانج و ئارمانى ئازادىخوازانه و ويسى يه كسانىخوآزى و سوؤسيالىسىتى ئه و ره وته دا بووين و له و بابته وه خوآمان به مه ديونى كه س نازائين.
